

IBSEN 2028

Strategi for å løfte Skien og regionen
fram mot – og forbi – Ibsenjubleet

Opplevelser er en viktig driver i dagens by- og samfunnsutvikling. Gode opplevelser bygger identitet, bolyst og attraksjonskraft, samtidig som de fremmer livsglede, mening og rekreasjon i våre travle liv. Kort sagt setter opplevelser oss i bevegelse, både sosialt, emosjonelt og fysisk.

I Skien kan Ibsens dramatik og det mangfoldige, rike kulturlivet gi opplevelsene både røtter og føtter. Røtter fordi Skien er Ibsens fødeby og har en rekke institusjoner og aktører som over lang tid har formidlet hans dramatik og verdier. Føtter fordi kunstens språk kan snakke til mennesker på tvers av landegrenser, kulturbakgrunn, alder og politisk ståsted.

Strategien er utarbeidet i 2021, i en bred medvirkningsprosess fra både kunst- og kulturliv og fra handel- og reiseliv. Les mer om denne prosessen i vedlegget kunnskapsgrunnlaget.

Innhold

Strategiens utgangspunkt.....	4
Skiens kulturinstitusjoner	4
Viktige satsinger, ressurser og prosjekter	4
Reiseliv.....	4
Øvrige aktører	4
Visjon	5
Verdiplattform.....	5
Mål.....	5
Målgrupper	6
Lokalt	6
Lokalt, regionalt, nasjonalt, internasjonalt	6
Premisser for satsinga	6
Posisjonering	7
Organisering av videre arbeid	7
Strategien oppsummert	7
Handlingsprogram med innsatsområder	8
De 4 store	8
Strategisk historiefortelling	9
Ikoniske byrom	9
Kompetansetank	10
Vår Ibsen.....	10
Opplevelser hver dag.....	11
Finansiering	11
Utvikling og forankring av strategien	11
Vedlegg: Kunnskapsgrunnlag til Ibsen 2028 strategien	12

Strategiens utgangspunkt

Med status som Ibsens hjemby og en rik kunst- og kulturvirksomhet, skal Skien ta en sterk og tydelig posisjon som nasjonal og internasjonal Ibsenby. Det skal bygges videre på det gode arbeidet som allerede gjøres på kunst- og kulturfronten i regionen. Ibsens dramatikk og den Ibsen-relaterte kunsten og kulturen skal imidlertid åpnes opp for flere mennesker både hjemme og ute.

Strategien skal peke fram mot – og forbi - jubileumsåret 2028. Ambisjonene er av kulturell, kunstnerisk og kommersiell art og favner målgrupper lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Verdiskapingspotensialet ligger først og fremst i en utvidet Ibsensatsing, der et bredt tilbud av opplevelser inspirert av Ibsen og hans dramatikk tilgjengeliggjøres for et mangfoldig og samlet sett stort publikum.

Det unike med Ibsen er hans aktualitet i dag gjennom en mengde tolkninger og nyskapsler. Og som inspirasjon for dagens kunstnere.

Vi vet at opplevelser er en viktig driver i dagens by- og samfunnsutvikling, og opplevelser må utvikles og så samskapes i møte med gjester eller publikum. Strategien skal være et verktøy for å få et økt tilbud av opplevelser, som samtidig bringer Ibsens aktualitet videre.

(Les mer om markedspotensial og markedsvurderinger i Kunnskapsgrunnlaget, kapittel 4 og 5.)

I Skien har vi flere viktige produserende miljøer og aktører som formidler opplevelser, disse utgjør en verdifull startblokk:

Skienes kulturinstitusjoner

- Teater Ibsen
- Telemark museum
- Ibsenhuset
- Ibsenbiblioteket

Viktige satsinger, ressurser og prosjekter

- Ibsen Scope Festival og Ibsen Scope Grants
- Henrik Ibsen Museum Venstøp
- Sølvsåren (Ibsen formidlingscenter) med Den nasjonale Ibsenprisen
- Kunstnerbyen Skien
- Friby for forfulgte forfattere
- Europeisk ikonby
- Litteraturhuset
- Blomstrende kunst- og kulturvirksomhet på mange felt, bl.a dans og billedkunst, både profesjonell virksomhet og amatørkultur
- Arrangements- og reiselivskompetanse lokalt og regionalt

Reiseliv

- Telemarkskanalen
- Øvrige reiselivsaktører

Øvrige aktører

- Frivillighet og innbyggere

(Les mer om strategiens involveringsprosess i Kunnskapsgrunnlaget, punkt 1.2.)

Visjon

Vi skal være Ibsenbyen som utfordrer og begeistrer!

Det skal vi gjøre gjennom kunst- og kulturopplevelser som løfter fram og tilgjengeliggjør Ibsens dramatikk i mange formater og stiller betydningsfulle spørsmål om samfunnet og tiden vi lever i.

Verdiplattform

Fri tenkning, undring og utfoldelse for alle.

Vår største inspirasjonskilde er vårt bysbarn, Henrik Ibsen, en mann *som* utfordret og begeistret verden med sin dramatikk. Hans verk inneholdt frie, modige og ofte nådeløse utsagn og refleksjoner.

Det vi gjør skal dermed være mer *som* Ibsen enn *om* Ibsen.

Ibsen 2028 skal ha mange rom og stor takhøyde. Det vågale, det opprørske, det uferdige og nyskapende skal få leve side om side med det stabile og det tradisjonelle, det kommersielle og det feirende. Kvalitet skal uansett være en tydelig ambisjon i alt som presenteres.

(Les mer om verdiplattformen i Kunnskapsgrunnlaget, punkt 7.1)

Mål

- 1. Innbyggere og tilreisende har tilgang til opplevelser knyttet til Ibsen hver dag, hele året, fysisk og digitalt:**

Realisering av arenaer

- En tilbakeføring av hovedhuset og klimatisering av låven på Henrik Ibsen museum Venstøp er realisert.
- Ibsenbiblioteket med Ibsen formidlingssenter er realisert.
- Teater Ibsens nye Ibsenscene, som blant annet vil åpne for sommerteater, er realisert.
- Utendørsscene ved Ibsenhuset er realisert.
- Skien skal ha fått tilrettelagte flere byrom som motiverer til kulturell utfoldelse og opplevelser.

Realisering av innhold, evne og synlighet

- Kulturlivet og reiselivet skal sammen og hver for seg ha utviklet en attraktiv, helårs portefølje av innhold, opplevelser og tjenester som kan bidra til vekst og verdiskaping lokalt og et bedre totaltilbud for de besøkende.
- Kunst og kulturlivet har økt sin produksjonskapasitet.
- Telemarkskanalen skal ha blitt løftet fram som arena for kunst og kultur, opplevelser og formidling.
- Skien skal ha blitt et mer eksportmodent reisemål som synes internasjonalt og tiltrekker seg flere utenlandske gjester og bidrar til at Vestfold og Telemark når sitt mål om en økning fra 10 til 40% i internasjonal turismetrafikk innen 2030.

2. Skien og regionen rundt skal på alle relevant områder være rigget og rustet for et vellykket Ibsenjubileum av høy kvalitet i 2028. Det innebærer at:

- befolkningen, herunder kultur- og næringsliv som leverer opplevelser og møter gjester, kjenner sin Ibsen og sin byhistorie og kan oppfattes som et troverdig, kunnskapsrikt og engasjert vertskap.
- Skien skal ha åpnet døra mot resten av verden gjennom sine mange og sterke allianser.
- planlagte arenaer, innhold, evne og synlighet (mål 1) holder planlagt framdrift fram mot jubileet.

(Les mer om målene i Kunnskapsgrunnlaget, punkt 7.2 og 7.3)

Målgrupper

Lokalt

- Barn og barnefamilier
- Unge og unge voksne
- De organiserte lag og foreninger, amatørkulturen etc.
- Lokalt næringsliv
- Kultur-, handel- og reiselivsaktører særlig

Lokalt, regionalt, nasjonalt, internasjonalt

Kulturturister

- Kulturspesialisten (Ibsenkjennere, scenekunstutøvere etc)
- Modernisten
- Kulturelskeren
- Kulturarvutforskeren
- Den lokalsamfunnsinteresserte

Attraksjonsorienterte turister

- På kortferie

Møtemarkedet

- Kurs- og konferansegjester
- Arrangement- og eventgjester
- Bedriftsgrupper på teambuilding og lignende

(Les mer om bakgrunnen for valg av målgrupper i Kunnskapsgrunnlaget, kapittel 4)

Premisser for satsinga

- **Vilje og evne skal stimuleres.** Vi skal legge til rette for prosesser som dyktiggjør institusjonene og aktørene både finansielt, faglig og samarbeidsmessig.
- **Opplevelser skal settes høyt på dagsorden** da de er motorer for å styrke attraksjonskraft og utvikling!
- **Kvalitet og kunnskap** skal være førende for arbeidet, innsatsen og leveransene!
- **Vi skal være allmennmenneskelige og globale** i vår tilnærming til temaene som løftes fram, men vi skal samtidig være opptatt av det stedsspesifikke og knytte satsinga til Skien der det er naturlig og mulig.

- **Satsingen omfatter mange fagområder og miljøer** og trenger derfor et helhetlig grep og et mangfoldig innhold.
- **Vi skal etterstrebe bærekraft** i alle handlinger og løsninger. All planlagt kultur- og næringsutvikling skal komme innbyggerne til gode!

Posisjonering

Satsinga skal etterstrebe en ung og nyskapende profil som treffer et mangfoldig publikum og bidrar til å nå nye målgrupper.

Det er flere steder og byer i Norge og verden som forvalter Ibsens arv. Vi skal samarbeide med de andre Ibsen-byene og hele tiden finjustere vårt ståsted, heve kvaliteten på våre leveranser og jobbe for å styrke vår totale attraksjonskraft.

(Les mer om forpliktende partnerskap i Kunnskapsgrunnlaget, punkt 7.4)

Organisering av videre arbeid

Det blir ansatt prosjektleder for *Ibsen 2028* i 2022. Prosjektstillingen er tenkt som et spleiselag mellom Skien kommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Videre organisering av satsingen blir utarbeidet av prosjektleder.

(Les mer om organisering av det videre arbeidet i Kunnskapsgrunnlaget, kapittel 8.)

Strategien oppsummert

Handlingsprogram med innsatsområder

Vi har organisert strategiens handlingsprogram i syv innsatsområder. Hvert område skal utforskes og planlegges med egne årlige tiltaksplaner når strategien gjennomføres fra og med 2022. Det skal være rom for videre utvikling og nye tiltak i åra fram mot jubileet. Innsatsområdene vil da fungere som konseptuelle grep som gir satsinga en ønsket fleksibilitet og dynamikk.

Kommunikasjon og markedsføring er oppgaver som skal finne sin plass innenfor hvert enkelt innsatsområde, mens prosjektledelsen for jubileet vil ha et overordnet ansvar for kommunikasjonen av Ibsen 2028. Det skal utarbeides en egen kommunikasjonsplan for satsinga. Markedsføringa av Skien som Ibsenby, skal koordineres med det kommunikasjonsarbeidet som gjøres av Visit Telemark. Det oppfordres til samkjøring av markedsinnsats mellom aktørene.

De syv innsatsområdene er:

- De 4 store
- Strategisk historiefortelling
- Ikoniske byrom
- Kompetansetank
- Vår Ibsen
- Opplevelser hver dag
- Finansiering

De 4 store

Ibsen 2028 skal bidra til å realisere de fire kulturinstitusjonenes egne strategier og planer. Det gjelder i særdeleshet:

1. Gjenoppbygging av barndomshjemmet ved Henrik Ibsen Museum Venstøp, samt etablering av museets nye utstillingslokaler i låven.
2. Realisering av Ibsenbiblioteket med Sølvåren Ibsen formidlingscenter.
3. Realisering av Teater Ibsens nye Ibsenscene med fokus på sommerforestillinger.
4. Realisering og videreutvikling av Ibsenhusets utescener i Lundeparken.

Henrik Ibsen Museum Venstøp er en avdeling i Telemark Museum og holder til på den tidligere gården Ibsens Venstøp i Gjerpen, fem kilometer fra Skien sentrum. Gården var Henrik Ibsens barndomshjem i perioden 1835–1843, fra han var sju til han var 15 år gammel. Museet fokuserer på temaene barndom, oppvekst og skolegang og viser hvor mye denne perioden i livet betydde for Ibsens liv og diktning. Museet viser fram barndomshjemmet med hage, og har også en låve med egne utstillinger som er under utvikling. Det pågår fortsatt arbeider med å hente fram det tidsriktige Ibsenhjemmet på Venstøp. Museet driver også Peer Gynt Escape room i låven.

Ibsenbiblioteket er Skiens nye ikonbygg som er planlagt ferdigstilt i 2027, til jubileet i 2028.

Ibsenbiblioteket planlegges som byens framtidige møteplass og skal huse dagens Skien bibliotek og kommunens servicesenter. Sølvåren, et nytt Ibsen formidlingscenter, er integrert i Ibsenbiblioteket med 1850 m2 til formidling. Sølvåren starter sin formidlingsvirksomhet i 2022. Ibsenbiblioteket blir lokalisert vedsiden av Ibsenhuset i Kulturkvartalet. Bygget er tegnet inspirert av Ibsens dramatik, og er i seg selv en arkitektonisk tolkning av litteraturen. Bygget er tegnet av den kjente arkitekten Kengo Kuma i samarbeid med norske MAD arkitekter.

Teater Ibsen har siden 1991 vært regionteater for Telemark og Vestfold, noe som innebærer turnevirksomhet i tillegg til produksjoner på egne scener i Skien. Teateret ble etablert i 1975, eies av Telemark og Vestfold fylkeskommune og Skien kommune og er organisert som et aksjeselskap. Teaterets virksomhet utgjorde i 2019 25 årsverk. Siden 2011 har teateret holdt til i moderne lokaler

på Klosterøya. Teateret spiller forestillinger for ulike målgrupper og utvikler også ny dramatikk i små og store format. Ibsen Scope er organisert som en del av Teater Ibsen.

Ibsenhuset er Skiens kulturhus og storstue. Det har fungert som et kulturelt opplevelsessenter for byen siden åpningen i 1973. Huset tilbyr forestillinger innen alle kulturgenerer. Ibsenhuset er også et profesjonelt og funksjonelt senter for kurs, konferanser, messer, møter, selskap og andre arrangementer. Ibsenhuset ligger i byens sentrum, og har med sine åtte saler en rekke bruksmuligheter. Ibsenhuset og det nye Ibsenbiblioteket kommer til å bli naboer med en park mellom seg. Dette kvartalet vil kunne bli et kulturelt tyngdepunkt i Skien i framtida.

Strategisk historiefortelling

Det skal utvikles strategiske fortellinger som kan brukes for å løfte satsinga gjennom kommunikasjon og formidling, samt gjennom folkeliv, events og opplevelser knyttet til Skiens historie generelt og Ibsen spesielt. Det skal trekkes linjer bakover og framover i tid, og det skal motiveres til delaktighet og engasjement blant innbyggerne.

Gjennom prosessen med utarbeidelse av strategien ble det valgt ut tre strategiske fortellinger. Disse fortellingene vil bli gjenstand for nærmere utforskning i neste fase. Deretter skal de kommuniseres – med ulike stemmer og format - både internt og til verden rundt oss for å skape forståelse for satsinga fram mot 2028.

Tre kjernefortellinger for satsinga:

I Ibsens dramatikk, ser vi oss selv!

Ibsen holder opp speilet, slik at vi kan se oss selv slik vi er. Derfor er Ibsen og hans verk fortsatt viktig.

Skiens historie viser oss en vei framover!

Ibsen selv sa at han kom fra "Fossedurenes by". Patrisiernes nedgangstid er et bakteppe for mye av Ibsens dramatikk. Patrisiertiden var også den siste epoken da Norge gikk på ren vannkraft. Byens historie trekker viktige linjer fra fortida til samtida og framtida vår.

Kunstnerbyen Skien

Fortellingen om kunst og kunstproduksjon i et globalt perspektiv med utgangspunkt i den utforskende og inviterende Kunstnerbyen Skien, Ibsen Scope priser og stipendier med mer. Fortellingene om Ibsen, hans dramatikk og hans verdier må diskuteres, endres og gjenfortelles i en kontinuerlig prosess der også nye stemmer og nye tolkninger hele tiden slipper til.

Ikoniske byrom

Vi skal bruke byrommene i Skien strategisk for å styrke attraksjonskraften og formidle at vi er Ibsenby. Ibsens dramatikk og satsingas verdiplattform skal synliggjøres i utvalgte byrom, og det skal tilrettelegges for opplevelser og god formidling i hele – og særlig i prioriterte områder av - Skien og regionen rundt.

Eksempler på tiltak som kan komme:

- Skilting
- Installasjoner på utvalgte steder som formidler Ibsens dramatik.
- Digital formidling av steder og vandreruter i byen
- Tilrettelegging for arrangement i offentlige rom

Kompetansetank

Vi skal etablere et helårsprogram for kunnskap, inspirasjon, debatt og engasjement. Det skal brukes til å utvikle og formidle kunnskap om Ibsen og hans dramatik og om Skiens historie til egne innbyggere, til det lokale næringslivet og til omverden. Det skal tilrettelegges for aktiv deltakelse, og det skal bygges allianser og partnerskap både hjemme og ute knyttet til satsinga. Vi skal også koble oss tett på relevante regionale, nasjonale og internasjonale FoU-miljøer og inkludere disse i satsinga. Aktørens samhandlingskompetanse og nettverksarbeid skal videre stimuleres og styrkes.

Eksempler på tiltak som kan komme:

- Kurs for handelsnæringa, reiseliv og andre for å bli Ibsenverter
- Samarbeid med USN, med blant annet programområdet for Destination development
- Samarbeid med Ibsensentret ved Universitetet i Oslo om forskningsformidling
- Digitale formidlingsopplegg til skoler i hele landet
- Kulturanmeldelser i media
- Kurs i opplevelsesdesign, historiefortelling med mer
- Mer innsikt i samarbeid

Vår Ibsen

Det skal etableres en festivalperiode fra 20/3 – 23/5, som er perioden mellom Ibsens fødselsdato og dødsdato. Festivalen skal ha innhold av høy kvalitet og potensial til å synes godt og trekke både regionale, nasjonale og internasjonale gjester til Skien. Hovedelementer i Våren skal være en ny utgave av Ibsenuka med utdeling av den nasjonale Ibsenprisen rundt 20. mars og Ibsen Scope Festival med prisen Ibsen Scope og Ibsen Scope Grants senere i perioden. Det skal i tillegg fylles på med opplevelser fra flere aktører og miljøer. Dette bør være en årlig markering som gis rom for vekst og utvikling. Den bør videre involvere et mangfold av aktører og deltakere lokalt og med sitt tilbud kunne nå et sammensatt publikum både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Eksempler på tiltak som kan komme:

- Utvikling av flere opplevelser og tjenester i festivalperioden
- Pakketering og kommunikasjonstiltak for å trekke flere gjester til Skien under Våren
- Skape festivalstemning i byen

Opplevelser hver dag

Det skal utvikles attraktive opplevelser relatert til Ibsen og strategiens verdiplattform gjennom hele året. Disse skal rette seg særlig mot de prioriterte målgruppene og samtidig kunne appellere til et bredt sammensatt publikum. Det skal være mulig å oppleve Ibsenbyen Skien både en solfylt sommerfestivaldag og en regntung mandag i november, som innbygger, besøkende eller som digital gjest. Institusjonenes felles satsing, "Ibsen 365", vil være en viktig motor i dette innsatsområdet.

Eksempler på tiltak som kan komme:

- Fast årlig utendørs forestilling
- Scenelesninger
- Digitale opplevelser
- Ibsen inn i reiselivet 10

Finansiering

Det skal jobbes bredt og kreativt med finansiering og sponsorprogram av satsinga på kort og lang sikt. Det skal i tillegg settes av øremerkede midler som kan smøre lokale tiltak og initiativer underveis mot 2028. Vi skal også bidra til å sikre kulturaktørene og institusjonene gode rammevilkår over tid.

Eksempler på tiltak som kan komme:

- Utarbeide og samles om en felles kommunikasjon rundt ekstern finansiering, i søknader til stat og fylke og andre finansiører.
- Etablere en egen arbeidsgruppe som jobber med ekstern finansiering.

Utvikling og forankring av strategien

De fire kulturinstitusjonene i Skien har vært særlig sentrale i strategiprosessen. Disse er Teater Ibsen, Ibsenhuset, Telemark museum og Ibsenbiblioteket (Skien bibliotek). Styringsgruppa har vært organet som har diskutert de strategiske valgene og godkjent strategien.

De fire kulturinstitusjonene i Skien har vært særlig sentrale i strategiprosessen. Disse er Teater Ibsen, Ibsenhuset, Telemark museum og Ibsenbiblioteket (Skien bibliotek). Styringsgruppa har vært organet som har diskutert de strategiske valgene og godkjent strategien.

Medlemmene i styringsgruppen:

Kultursjef, Skien kommune	Guro Honningdal
Kulturdirektør, VT fylke	Else Blom
Fylkesbiblioteksjef, VT fylke	Mette Gjerdrum
Byutviklingssjef, Skien kommune	Mette Gundersen
Direktør, Telemark museum	Jorunn Sem Fure
Direktør, Ibsenhuset	Erik Rastad
Teatersjef, Teater Ibsen	Bo Anders Sundstedt
Leder, Ibsenbiblioteket	Henriette Stoltz
Styreleder, Grenland næringsforening	Christer Sørensen
Daglig leder, Visit Telemark	Anne-Hege Svartdal
Daglig leder Telemarkskanalen reg	Pål Kleffegård
Prosjektleder, Skien kommune	Gunn Marit Christenson

Vedlegg: Kunnskapsgrunnlag til Ibsen 2028 strategien

SKIEN KOMMUNE

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

HENRIK
IBSEN MUSEUM
Telemark museum

IBSENHuset

Teater
Ibsen

GRENLAND
NÆRINGSFORENING
GRENLAND CHAMBER OF COMMERCE

TELEMARK

TELEMARKSKANALEN
REGIONALPARK

MIMIR

Rådgivere for reiselivet i over 25 år